

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 12CoP/24/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6721202842
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:6721202842.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a z členov senátu – sudcov - JUDr. Táne Rapčanovej a Mgr. Petra Straku, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky a zastúpené kolíznym opatrovníkom – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, dieťa rodičov: matka – B. C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. F. XXXX/XX, XXX XX G., t.č. bytom D. XXX/X, XXX XX H. B., v zastúpení splnomocnenou zástupkyňou – advokátkou JUDr. Gabriela Trnková, so sídlom A. I. XX/XX, XXX XX G. a otec - B. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX, XXX XX D., o návrhu matky o zvýšenie výživného na maloletého a o uloženie informačnej povinnosti matke, na základe odvolania matky proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 17P 35/2021-441 zo dňa 28. marca 2023, takto

rozhodol:

M e n í rozsudok okresného súdu vo výroku IV. tak, že:
„Matke maloletého dieťaťa B. C. D., nar. XX.XX.XXXX n e u k l a d á p o v i n n o s ť raz mesačne zasielať otcovi maloletého dieťaťa B. B., nar. XX.XX.XXXX a to k poslednému dňu v mesiaci správu o zdravotnom stave maloletého dieťaťa a dosiahnutých školských výsledkoch a ani povinnosť raz za pol roka vždy v posledný deň pol roka predkladať k nahliadnutiu výpis zo sporiaceho účtu maloletého dieťaťa“.
N e d o t k n u t ý m zostávajú výroky I., II., III. rozsudku.
Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Zvolen ako súd prvej inštancie (aj ako „okresný súd“) rozsudkom č.k. 17P 35/2021-441 zo dňa 28. marca 2023 rozhodol o tom, že:
- podľa výroku I. - otec B. B., nar. XX.XX.XXXX je povinný prispievať na výživu mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX zvýšeným výživným vo výške 350 eur mesačne od 01.07.2021 do 31.08.2022 a od 01.09.2022 zvýšeným výživným vo výške 500 eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci, vopred k rukám matky a výživným, určeným na tvorbu úspor mal. od 01.07.2021 do 31.08.2022 v sume 80 eur mesačne a od 01.09.2022 v sume 100 eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred na osobitný účet maloletého, zriadený v J. D. K. L. M. I., M.. IBAN: I. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX,
- podľa výroku II. - zameškané výživné za obdobie od 01.07.2021 do 31.03.2023 na bežnom výživnom v sume 4.620 eur sa otcovi maloletého dieťaťa povoľuje splácať v mesačných splátkach po 100 eur a na výživnom, určenom na tvorbu úspor v sume 770 eur sa otcovi maloletého dieťaťa povoľuje splácať v mesačných splátkach po 50 eur, spolu s bežným výživným až do úplného zaplatenia zameškaného výživného a to počnúc dňom právoplatnosti rozsudku pod následkami straty výhody splátok neuhradením čo i len jednej splátky,
- podľa výroku III. týmto rozsudkom dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 5P 272/2011-295 zo dňa 27.02.2012 v časti určenia výživného na maloleté dieťa,

- podľa výroku IV. matka maloletého dieťaťa B. C. D., nar. XX.XX.XXXX je povinná raz mesačne zasielať otcovi maloletého dieťaťa B. B., nar. XX.XX.XXXX a to k poslednému dňu v mesiaci správu o zdravotnom stave mal. dieťaťa a dosiahnutých školských výsledkoch a raz za pol roka vždy v posledný deň polroka predkladať k nahliadnutiu výpis zo sporiaceho účtu maloletého dieťaťa,
- podľa výroku V. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Na základe rozsiahlych skutkových zistení vyplývajúcich z vykonaného dokazovania a po právnej stránke vychádzajúc z ust. § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 63 ods. 1, 3, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine okresný súd vyhodnotil návrh matky (zo dňa 19.07.2021 a zo dňa 21.02.2023) o zvýšenie výživného na mal. A. za dôvodný.

3. Konštatoval zmenu v pomeroch rodičov a maloletého dieťaťa oproti obdobiu vydania pôvodného rozhodnutia – rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 5P 272/2011-292 zo dňa 27.02.2012, kedy otec bol zaviazaný platiť na syna bežné výživné v sume 120 eur mesačne a na tvorbu úspor v sume 50 eur mesačne. V dobe tejto úpravy matka bola na rodičovskej dovolenke, poberala rodičovský príspevok v sume 190,10 eur, otec poberal príjem v celkovej sume 609 eur. V aktuálne posudzovanej veci súd uvádza, že deklarované príjmy oboch rodičov sa od poslednej úpravy výživného zvýšili. Matka sa vrátila po materskej dovolenke (s mal. A.) do zamestnania, v období od februára 2022 do októbra 2022 mala príjem vo výške 747,42 eur, od 11.10.2022 nastúpila na materskú dovolenku so synom N. a znova poberá materskú: v októbri 2022 vo výške 787,50 eur, v novembri 2022 vo výške 1.125,- eur, v decembri 2022 vo výške 1.162,50 eur. Od mája 2022 do decembra 2022 poberala aj vyrovnávaciu dávku tehotenskej (máj 2022 - 90 eur, december 2022 - 7,50 eur, vo zvyšných mesiacoch 225 eur, resp. 232,50 eur), vyživovaciu povinnosť matka má voči 3 maloletým deťom. Otec mal. A. uvádzal, že v roku 2021 mal príjem zo spoločnosti B., s.r.o. 630 eur mesačne a v roku 2022 vo výške 650 eur mesačne s tým, že je konateľom a spoločníkom v štyroch spoločnostiach. Na výzvu súdu, aby predložil výpisy z osobných účtov (fyzickej osoby), výpisy z podnikateľských účtov všetkých obchodných spoločností, otec iba oznámil, že tieto predložiť nevie z dôvodu obchodného tajomstva. Na ďalšiu výzvu súdu, aby ozrejmil, z akého právneho titulu a najmä akým spôsobom, akou formou poberá príjem v deklarovanej výške 650 eur mesačne od obchodnej spoločnosti B., s.r.o. Blatnica, otec maloletého dieťaťa nezareagoval. Za tohto stavu okresný súd dospel k názoru, že otec dieťaťa dostatočným a hodnoverným spôsobom nepreukázal svoje príjmy a ich zdroje, následne potom okresný súd aplikáciou ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine vychádzal z príjmu otca predstavujúceho 20-násobok životného minima 234,42 eur, t.j. zo sumy 4.688,40 eur pre rozhodné obdobie od 01.07.2022 do 30.06.2023 a zo sumy 4.361,20 eur ako 20-násobok životného minima 218,06 eur v období od 01.07.2021 do 30.06.2022. Otec má naďalej vyživovaciu povinnosť iba k mal. A..

4. Za skutočnosť nepochybnú okresný súd považoval zmenené pomery aj u maloletého, argumentujúc, že od poslednej úpravy výživného z roku 2012 už prešlo 11 rokov, kým v dobe pôvodného rozhodovania dieťa navštevovalo predškolské zariadenie, v čase podania návrhu matky o zvýšenie výživného navštevuje základnú školu a ku dňu rozhodovania o predmetnom návrhu strednú školu – Gymnázium v H. B.. Náklady maloletého dieťaťa sa zvýšili výrazne. V čase podania návrhu chodilo na doučovanie z angličtiny, matematiky, slovenčiny, v súvislosti so štúdiom na strednej škole mu matka zakúpila notebook za 1.100 eur (dokladovala faktúru), obaja rodičia zhodne uvádzali zvýšené výdavky syna, tiež preukazovali súdu doklady o platbách a nákupoch tovaru za oblečenie, obuv, školské pomôcky, nákup zimného oblečenia, lyžiarskych potrieb. Napokon náklady sa zvýšili minimálne o infláciu uplynutím doby, za posledný rok už podstatne (napr. či už potravín, drogerie, obuvi, oblečenia, energií – to všetko súvisí s výživou maloletého).

5. V súhrne všetkých súvislostí okresný súd uzavrel, že je v možnostiach a schopnostiach otca (za ustáleného príjmu aplikáciou ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine), aby vykryl zvýšené životné náklady na maloletého syna tak, ako to požadovala matka, zdôrazňujúc súd zároveň právo dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Výživné na maloletého zvýšil od 01.07.2021 do 31.08.2022 na čiastku 350 eur mesačne k rukám matky a na tvorbu úspor na 80 eur mesačne a od 01.09.2022 (od nástupu maloletého na štádium na strednú školu v H. B.) na čiastku 500 eur mesačne k rukám matky a na tvorbu úspor na 100 eur mesačne. Zároveň vyčíslil aj nedoplatok na výživnom (bežné, sporiace) ktorý vznikol v dôsledku zvýšenia výživného, s tým, že súd pri ustálení nedoplatku zohľadnil/započítal aj realizované platby (vyššie oproti pôvodnej sume určeného výživného otcovi (bližšie vysvetlenie okresný súd uvádza v bode 63. písomného odôvodnenia rozhodnutia). V konštatívnom výroku vyslovil aj, že

dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 5P 272/2011-295 zo dňa 27.2.2012 v časti určenia výživného.

6. Vzhľadom na to, že otec maloletého požiadal, aby matka dieťaťa poskytovala mu informácie ohľadom ich maloletého syna a to každý mesiac ku poslednému dňu v mesiaci a súčasne raz za pol roka mu poslala aj výpis zo sporiaceho účtu syna, okresný súd v zmysle ust. § 24 ods. 5 Zákona o rodine uložil matke povinnosť raz mesačne zasielať otcovi maloletého dieťaťa a to ku poslednému dňu v mesiaci správu o jeho zdravotnom stave a dosiahnutých školských výsledkoch a raz za pol roka, vždy posledný deň polroka predkladať k nahliadnutiu výpis zo sporiaceho účtu maloletého dieťaťa.

7. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej iba „CMP“) žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania, dodal tiež, že predmetný procesný nárok ani jeden z účastníkov si neuplatnil.

8. Proti rozsudku, čo do jeho výroku IV., sa odvolala v zákonnej lehote matka; Primárne dôvodí, že okresný súd nemal žiaden podklad na to, aby jej uložil informačnú povinnosť vo vzťahu k otcovi v rozsahu, ako je špecifikované v predmetnom výroku rozsudku. Konkrétne otec nepodal na súde riadny návrh vo veci samej v zmysle § 24 ods. 5 Zákona o rodine obsahujúci všetky zákonné náležitosti návrhu, na základe ktorého by súd mohol konať tak, ako to vyžaduje zákon. Otec prvýkrát mal požiadavku na uloženie informačnej povinnosti jej/matke na pojednávaní dňa 21.02.2023 v znení jeho prednesu: „Žiadam, aby mi ona zdokladovala tú časť výživného každý mesiac, čo ja platím. Aby ju súd k tomu zaviazal. Žiadam, aby mi aspoň raz za pol roka predložila výpis zo sporiaceho účtu, aby ju súd k tomu zaviazal“. Z uvedeného podľa matky je zrejmé, že otec pôvodne nepožadoval informácie o zdravotnom stave a školských výsledkoch syna. Dňa 28.03.2023 v rámci záverečnej reči až na výslovný dopyt súdu uviedol: „Ja v podstate žiadam, aby mi matka maloletého dieťaťa posielala informácie ohľadom maloletého dieťaťa každý mesiac k poslednému dňu v mesiaci a súčasne žiadam, aby aspoň každého pol roka som mal k dispozícii výpis zo sporiaceho účtu syna“. Podľa odvolateľky súd nemohol rozhodnúť o jej informačnej povinnosti, pretože táto problematika sa nestala riadnym procesným postupom predmetom konania. Ďalej dáva do pozornosti súdu, že aj keď s otcom komunikuje len v nevyhnutnej miere (hlavne prostredníctvom SMS správ alebo e-mailov, občas telefonicky), vždy keď mal mal. A. vážnejšie zmenený zdravotný stav alebo úraz, ona otca bezodkladne informovala nielen o samotnom stave, ale aj o následnej prebiehajúcej liečbe, taktó mieni postupovať aj v budúcnosti bez toho, aby jej takúto povinnosť malo ukladať súdne rozhodnutie. Maloletý A. je v zásade zdravé dieťa, preto požiadavka na to, aby ona/matka informovala otca každý mesiac o tom, že je zdravý, nie je dôvodná a skôr šikanózna. S rastúcim vekom maloletého A., ktorý je v mnohých smeroch stále samostatnejší, sa komunikácia o ňom prirodzene presúva viac z nej/matky na neho samotného. Matka tu zdôrazňuje, že otec má so synom veľmi dobrý vzťah, okrem pravidelného stretávania sa sú takmer v dennom telefonickom kontakte, syn otca tak informuje pravidelne o všetkom. Otec má presné a kompletne informácie od syna ohľadne jeho voľného času, školských výsledkov aj zdravotného stavu. Otec záujem ani potrebu ju kontaktovať ohľadom získavania informácií o synovi nemá, pretože tieto informácie má, či už získané po vlastnej línii alebo od syna. Uvedené potvrdzuje aj skutočnosť, že jeho prvotná požiadavka, čo do informačnej povinnosti matky smerovala na dokladovanie použitia ním plateného výživného a nie informácie o zdravotnom stave a prospechu syna v škole. Predmetom konania, hlavne dokazovania boli skutočnosti ohľadom výživy maloletého A. a nie komunikácia, či informačná povinnosť matky k otcovi. Súd prvej inštancie sa ani raz v priebehu dokazovania nezaoberal týmito skutočnosťami, až v priebehu tzv. záverečnej reči otca na pojednávaní dňa 28.03.2023 požadoval od otca špecifikáciu jeho požiadavky na informačnú povinnosť. Ona/matka nemala žiadnu procesnú možnosť sa k „návrhu“ otca vyjadriť a predložiť dôkazy na svoju obranu. Okrem toho, otec je rovnocenný rodič ako ona, má právo sa zúčastňovať rodičovských združení, či individuálne sa o synových výsledkoch informovať priamo u jeho vyučujúcich, obdobne otec sa vie informovať aj ohľadne zdravotného stavu maloletého ak treba, ošetrojúceho lekára syna pozná. Podľa odvolateľky/matky je naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku, pretože súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Osobitne je názoru, že pokiaľ otec vzniesol na pojednávaní požiadavku, ktorú súd prvej inštancie mal dôvod považovať za návrh vo veci samej, mal otca správnym procesným postupom podľa § 123 a nasl. Civilného sporového poriadku vyzvať na podanie písomného návrhu, poučiť o jeho náležitostiach, a až na základe takéhoto návrhu by mohol konať, jej umožniť k návrhu sa vyjadriť a predložiť dôkazy na svoju obranu a podporu vlastných tvrdení. Zistený skutkový stav neobstojí,

súd prvej inštancie rozhodol bez zistenia skutočného stavu veci, o jej informačnej povinnosti rozhodol nesprávne, nezákonne, predčasné. V súhrne všetkých argumentácií matka žiada, aby odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku IV.

9. Písomné vyjadrenie k odvolaniu matky ani otec, ani kolízny opatrovník nepodali.

10. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku - ďalej iba „CMP“, v spojení s § 34 ods. 1 Civilného sporového poriadku – ďalej iba „CSP“ a ust. § 3 ods. 5 písm. a) CMP) po zistení, že odvolanie podal na to oprávnený účastník konania (§ 7 CMP) v zákonom stanovenej lehote, proti rozsudku ktorému je odvolanie prípustné, bez viazanosti rozsahom odvolania (§ 65 CMP) a odvolacími dôvodmi (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho prejednávania, procesným postupom podľa ust. § 378 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP, rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutom výroku IV., podľa § 388 CSP zmenil. Zvyšných výrokov rozsudku (I., II., III.) sa nedotýkal – odvolaním totiž napadnuté neboli.

11. Odvolací súd na základe odvolania matky podrobil odvolaciemu prieskumu rozsudok okresného súdu vo výroku IV. v namietanej otázke právneho posúdenia uloženia informačnej povinnosti matke autoritatívnym rozhodnutím a postupom, ktorý vydaniu rozhodnutia v odvolaní dotknutej časti predchádzal.

12. Posudzovaný nárok rodiča (vo výroku IV. rozsudku) sa čo do právneho základu odvíja od ust. § 24 ods. 5 Zákona o rodine, vychádza z premisy, že pre ochranu záujmov dieťaťa je v zásade nevyhnutné, aby obaja rodičia mali vedomosť o náležitostiach svojho maloletého dieťaťa. Rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, má právo byť informovaný o niektorých záležitostiach ohľadom dieťaťa (o jeho zdravotných problémoch, o priebehu liečby, o liekoch, zdravotných prehliadkach, alergiách, školskej dochádzke, záujmových aktivitách ako i o zmene pobytu dieťaťa, hoci dočasného, napr. v prípade dovolenky, školy v prírode a pod.). Ak nedochádza k dobrovoľnému poskytovaniu týchto informácií preferenčným rodičom s cieľom naplnenia zákonom uloženého práva oprávneného rodiča, predpokladá sa zásah súdu, ak sa oprávnený rodič domáha svojho práva.

13. Matka vytyka v odvolaní okresnému súdu postup, že jej uložil informačnú povinnosť v rozsudku bez toho, aby disponoval písomným návrhom otca, podľa jej vyjadreného názoru podmienkou pre rozhodovanie o takejto povinnosti bolo uplatnenie písomného návrhu otcom u súdu. Túto odvolaciu argumentáciu matky odvolací súd neuznal. Zákon totiž výslovne nevyžaduje podanie návrhu na súd, hovorí len o „domáhaní sa“ práva na informácie, teda preukázanie, že tento rodič má záujem na tom, aby bola druhému rodičovi uložená informačná povinnosť. V prebiehajúcom konaní vo veci starostlivosti o maloletých, keď účastníkmi takéhoto typu konania sú rodičia (matka aj otec), môže oprávnený rodič svoje právo uplatniť aj ústne do zápisnice – ako sa tak stalo i v tomto súdenom prípade. Navyše, v konaní vo veci starostlivosti o maloleté deti (§ 111 a nasl. CMP) súd nie je ani návrhom viazaný a môže rozhodnúť aj inak ako je to požadované oprávneným rodičom.

14. Matka oprávnene ale vytyka súdu nesprávne právne posúdenie, podľa názoru odvolacieho súdu totiž neboli splnené hmotnoprávne podmienky ust. § 24 ods. 5 Zákona o rodine pre uloženie informačnej povinnosti matke.

15. Podľa hmotno-právnych kritérií ust. § 24 ods. 5 Zákona o rodine nestačí len, aby oprávnený rodič svoj rodičovský nárok uplatnil iba všeobecne – formálne, ale je žiaduce naplnenie kritéria, že podľa individuálnych okolností skutkovej povahy je možné dospieť k záveru, že preferenčným rodičom nedochádza k dobrovoľnému poskytovaniu informácií oprávnenému rodičovi. Otec maloletého netvrdil, že by matka voči nemu neplnila informačnú povinnosť dobrovoľne ohľadne zdravotného stavu maloletého a o jeho školských výsledkoch a ju na plnenie takejto povinnosti musel vyzývať a takéto skutkové okolnosti nevyplývali ani z obsahu vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie. Pokiaľ okresný súd akceptoval požiadavku otca a matke uložil povinnosť raz za pol roka vždy v posledný deň polroka predkladať mu k nahliadnutiu výpis zo sporiaceho účtu maloletého dieťaťa – nerozhodol správne, uloženie takejto povinnosti matka úplne postráda právny základ nároku v ust. § 24 ods. 5 Zákona o rodine. Povinnosťou matky v prípade určenia tzv. sporiacej zložky výživného na mal. dieťa je podľa zákona zriadiť osobitný účet maloletému, na ktorý sa bude táto zložka výživného povinným rodičom poukazovaná a povinnosť oznámiť výživou povinnému rodičovi číslo účtu. K prípadnému použitiu týchto prostriedkov pre maloleté dieťa sa vyžaduje súhlas súdu, o ktorý je matka povinná súd požiadať, keďže nakladanie s prostriedkami na tomto účte maloletého dieťaťa, podlieha schváleniu súdu. T.j. záujem maloletého dieťaťa v rozoberanej otázke je podľa zákona pod ochranou súdu.

16. V súhrne rozoberaných úvah a súvislostí odvolací súd jednoznačne dospel k záveru, že v súdenom prípade nebolo preukázané splnenie zákonných podmienok ust. § 24 ods. 5 Zákona o rodine pre uloženie informačnej povinnosti matke autoritatívnym rozhodnutím súdu, z týchto dôvodov odvolaniu

matky vyhovel, rozsudok okresného súdu podľa § 388 CSP vo výroku IV. zmenil tak, že informačnú povinnosť (v konkrétne vymedzenom znení) matke maloletého dieťaťa neuložil.

17. Odvolací súd sa nedotýkal rozsudku v odvolaní nenaopatrených výrokoch (I., II., III.).

18. Postupom podľa ust. § 396 ods. 2 CSP rozhodol o náhrade trov celého konania (prvoinštančné a odvolacie) a aplikáciou ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 52 CMP žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania odvolací súd nepriznal, výnimku z rozhodovania podľa ust. § 52 CMP nezistil.

19. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).